

Nr. 87.019/2015

6.11.2015

Către: Domnul Eugen NICOLICEA

Ministru delegat pentru relația cu Parlamentul

Guvernul României - Departamentul pentru Relația cu Parlamentul

Ref: întrebarea dlui deputat Sorin - Avram Iacoban înregistrată la Camera Deputaților
sub nr. 8143A din 19.10.2015, cu obiectul „Reincriminarea calomniei”

Stimate domnule Ministru,

Urmare adresei dumneavoastră nr. 9263/DRP din 22.10.2015, vă transmitem alăturat răspunsul la întrebarea formulată de domnul deputat Sorin - Avram Iacoban și înregistrată la Camera Deputaților sub nr. 8143A din 19.10.2015.

În conformitate cu dispozițiile art. 112 din Constituția României și ale art. 197 - art. 200 din Regulamentul Camerei Deputaților, vă rugăm să transmiteți răspunsul nostru domnului deputat.

Cu deosebită considerație,

pentru Robert Marius CAZANCIUC, ministrul justiției, semnează

Liviu STANCU

Secretar de Stat

Către: Domnul Sorin - Avram IACOBAN

Deputat

Parlamentul României - Camera Deputaților

Ref: întrebarea înregistrată sub nr. 8143A din 19.10.2015, cu obiectul „Reincriminarea calomniei”

Stimate domnule Deputat,

Urmare întrebării adresate ministrului justiției și înregistrate la Camera Deputaților sub nr. 8143A din 19.10.2015, cu obiectul „Reincriminarea calomniei”, vă comunicăm următoarele:

Prin Decizia nr. 62 din 18.01.2007¹, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12.02.2007, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională dezincriminarea faptelor de insultă și calomnie, apreciind că prin abrogarea art. 205 și art. 206 din Codul penal anterior s-a creat „un inadmisibil vid de reglementare”, contrar dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală ce garantează demnitatea omului ca valoare supremă, și că, în absența ocrotirii juridice prevăzute de dispozițiile abrogate, demnitatea, onoarea și reputația persoanelor nu mai beneficiază de nicio altă formă de ocrotire juridică reală și adecvată. Așa cum rezultă din considerentele deciziei, poziția Curții Constituționale vizavi de dezincriminarea insultei și calomniei s-a întemeiat pe faptul că legislația civilă în vigoare la momentul pronunțării nu reglementa în mod explicit dreptul la despăgubiri pentru prejudiciile aduse demnității persoanei, acesta fiind recunoscut exclusiv pe cale jurisprudențială, pe baza unei interpretări prin analogie a prevederilor art. 998 - art. 999 din Codul civil de la 1864.

Cu ocazia elaborării proiectului noului Cod penal Ministerul Justiției a apreciat că reincriminarea insultei și calomniei nu apare ca necesară în condițiile în care prin Legea nr. 287/2009 privind Codul civil s-a configurat un mecanism eficient de protecție juridică a drepturilor nepatrimoniale inerente ființei umane. În acest sens menționăm că art. 252 Cod civil recunoaște oricărei persoane fizice dreptul la ocrotirea demnității și că, potrivit art. 253 alin. (1) - (3) Cod civil, persoana prejudiciată poate cere oricând instanței de judecată constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, încetarea încălcării și interzicerea acesteia pentru viitor; nu în ultimul rând, cel lezat în acest drept nepatrimonial poate obține despăgubiri sau, după caz, o reparație patrimonială pentru prejudiciul, chiar nepatrimonial, ce i-a fost cauzat, dacă vătămarea este imputabilă autorului faptei prejudiciabile (art. 253 alin. (4) Cod civil).

La fundamentarea deciziei de a nu prelua în noul Cod penal infracțiunile de insultă și calomnie s-a avut în vedere și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în privința neconvenționalității condamnărilor dispuse pentru calomnie prin presă. Astfel,

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 56 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi

reținând *importanța presei într-o societate democratică*, faptul că prin divulgarea unor fapte capabile să intereseze publicul și prin exprimarea unor opinii referitoare la acestea presa își exercită rolul de „câine de pază” al societății și contribuie la transparența activităților autorităților publice, *Curtea europeană a statuat în mod constant în hotărârile sale*² că sancționarea penală a delictelor de presă reprezintă o *ingerință* în dreptul la libertatea de exprimare contrară prevederilor art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale întrucât, deși este justificată de un interes legitim (protecția reputației altora), *nu îndeplinește cerința de a fi proporțională cu scopul urmărit și nu constituie o măsură necesară într-o societate democratică*.

În actualul cadru normativ protejarea demnității ca valoare socială se realizează nu doar prin mijloace civile, așa cum am arătat mai sus, *ci și prin reglementări în materie contravențională*, atunci când alături de interese individuale sunt afectate și alte valori, care vizează interesele generale ale societății. În acest sens amintim că dispozițiile art. 2 pct. 1 din Legea nr. 61/1991³ sancționează contravențional săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare, de natură să lezeze demnitatea și onoarea persoanelor. De asemenea, potrivit art. 91 alin. (1) din Legea audiovizualului nr. 504/2002⁴, raportat la art. 30 și urm. din Decizia nr. 220/2011 a Consiliului Național al Audiovizualului⁵, constituie contravenție nerespectarea de către furnizorii de servicii media audiovizuale a drepturilor persoanei la onoare, reputație și propria imagine.

Întrucât răspunderea penală este cea mai gravă formă de răspundere juridică și se impune numai dacă celelalte forme de răspundere sunt insuficiente pentru a asigura protecția corespunzătoare a valorilor sociale, în considerarea argumentelor anterior prezentate apreciem că reglementările actuale în materie civilă și contravențională asigură ocrotirea eficientă a onoarei și demnității persoanelor și nu fac necesară reîncriminarea insultei și calomniei.

Cu deosebită considerație,

pentru Robert Marius CAZANCIUC, ministrul justiției, semnează

Liviu STANCU

Secretar de Stat

² Hotărârea din 28 septembrie 2004 în cauza „Sabou și Pircălab împotriva României”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 484 din 08.06.2005; Hotărârea din 17 decembrie 2004 în cauza „Cumpănă și Mazăre împotriva României”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 501 din 14.06.2005; Hotărârea din 3 martie 2009 în cauza „Băcanu și Societatea Comercială ”R” - S.A. împotriva României”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 484 din 13.07.2009

³ pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 07.02.2014

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 22.07.2002, cu modificările și completările ulterioare

⁵ privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 din 11.03.2011, cu modificările și completările ulterioare